

Dział IV

Zasady udzielania kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (linia inwestycyjna K01, linia obrotowa K02)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony w celu wznowienia produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez:
 - 1) suszę – NS,
 - 2) grad – NG,
 - 3) deszcz nawalny – NO,
 - 4) ujemne skutki przezimowania – NU,
 - 5) przymrozki wiosenne – NM,
 - 6) powódź – NP,
 - 7) huragan – NH,
 - 8) piorun – NA,
 - 9) obsunięcie się ziemi – NZ,
 - 10) lawinę – NL,zwane dalej niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.
2. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności ...”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin - 01.64.Z,
 - 7) chów i hodowla ryb słodkowodnych w stawach rybnych – 03.22.Z,
 - 8) działy specjalne produkcji rolnej - DS.
3. Kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję powołaną przez wojewodę, jeżeli:
 - 1) szkody spowodowane przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji – w przypadku szkód w uprawach rolnych i zwierzętach gospodarskich,
 - 2) szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne wystąpiły w danym roku kalendarzowym, co najmniej dwukrotnie, w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1,
 - 3) szkoda przekracza kwotę 1050 zł – w przypadku szkód w środku trwałym innym niż uprawy rolne i zwierzęta gospodarskie,
 - 4) pomoc będzie stosowana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy

publicznej – w przypadku, gdy szkody w uprawach rolnych i zwierzętach gospodarskich wyniosą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, przy czym postanowienie to nie ma zastosowania w sytuacji opisanej w pkt 2.

4. Przez wznowienie produkcji należy rozumieć:

1) linia K01 - ponoszenie nakładów inwestycyjnych niezbędnych na odtworzenie środków trwałych po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych poprzez:

a) przywrócenie funkcji użytkowych:

- zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni i innych budynków i budowli służących do produkcji, a także urządzeń i obiektów służących do zasilania w wodę, energię elektryczną, gaz i odprowadzenie ścieków w obrębie gospodarstwa, pomieszczeń socjalnych, zagrodowych oczyszczalni ścieków, placów w obrębie gospodarstw rolnych, dojazdów łączących punkty odbioru mleka w gospodarstwach rolnych z siecią dróg publicznych, ogrodzeń, murów oporowych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych, pomieszczeń socjalnych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych,
- uszkodzonych ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych i urządzeń do zarządzania procesem produkcji poprzez przeprowadzenie remontów kapitalnych,
- elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej,

b) przywrócenie produktywności poprzez zakup:

- kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu lub innej plantacji roślin wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat, z wyłączeniem roślin na cele energetyczne,
- stada podstawowego inwentarza żywego,

c) zakup w miejsce zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych, urządzeń i oprogramowania do zarządzania procesem produkcji, a także samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działach specjalnych produkcji rolnej,

2) linia K02 - ponoszenie rzeczowych nakładów niezbędnych na przywrócenie produktywności poprzez zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej, np.:

a) kwalifikowanego materiału siewnego i szkółkarskiego,

b) nawozów mineralnych,

c) środków ochrony roślin,

d) paliwa na cele rolnicze,

e) inwentarza żywego, zaliczanego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości do środków obrotowych,

f) matek pszczelich użytkowych i reprodukcyjnych,

g) pasz treściwych i koncentratów paszowych dla zwierząt gospodarskich,

h) materiałów opałowych do ogrzewania szklarni i tuneli,

i) pasz objętościowych.

5. Kredyt z linii K01 może zostać przeznaczony również na finansowanie kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, i które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujących:

1) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,

2) opłaty za patenty lub licencje,

3) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.

6. Do kosztów zakupu rzeczowych środków do produkcji rolnej oraz kosztów zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi, materiałów budowlanych, zwierząt gospodarskich oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego można zaliczyć koszty transportu, z wyłączeniem kosztów transportu własnego.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 3:
 - 1) osobom fizycznym:
 - a) posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz
 - b) niebędącym emerytami i rencistami mającymi ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników albo przyznane prawo do renty strukturalnej,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. Jeżeli o kredyt ubiegają się małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, przynajmniej jedno z nich musi spełniać warunki określone w ust. 1 pkt. 1 lit. b.
3. Podmioty wymienione w ust. 1:
 - 1) mogą być mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP),
 - 2) nie mogą być podmiotami, na których ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem, że warunek ten nie dotyczy podmiotów ubiegających się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 4.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu z linii K01 nie może przekroczyć wysokości szkód w środkach trwałych poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, oszacowanej przez Komisję powołaną przez wojewodę, oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w tym w gospodarstwach prowadzących chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.
2. Kwota kredytu z linii K02 nie może przekroczyć wysokości szkód w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich, oszacowanych przez Komisję powołaną przez wojewodę, tj. nie może przekroczyć kwoty obniżenia dochodu zwiększonej o koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz zmniejszonej o koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.

3. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
4. Suma kwot udzielonych kredytów z linii K01, K02, DK01 i DK02 nie może przekroczyć kwot, o których mowa w ust. 1 i 2, a przy jej ustalaniu uwzględnia się kredyty jeszcze nie spłacone w kwocie, w jakiej zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r.
5. Kredyty z linii K01 i K02 podlegają sumowaniu z kredytami z linii DK01 i DK02 oraz nie podlegają sumowaniu z innymi kredytami preferencyjnymi.
6. Wkład własny kredytobiorcy nie jest wymagany.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę – w wysokości:
 - a) kredyt z linii K01 - 0,67 oprocentowania ustalonego w sposób określony w ust. 1, jednak nie mniej niż 3%, a gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 1 wynosi poniżej 3%, - w wysokości tego oprocentowania,
 - b) kredyt z linii K02 - 0,5 oprocentowania określonego w ust. 1, jednak nie mniej niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1,
 - 2) Agencję – w pozostałej części.
3. Wysokość płaconego przez kredytobiorcę oprocentowania kredytu z linii K02 stanowi różnicę pomiędzy wysokością ustalonego w sposób określony w ust. 1 i wysokością połowy oprocentowania płaconego przez Agencję stosowanego przy kredycie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1.
4. Jeżeli szkody występowały w okresie czasu obejmującym więcej niż jeden dzień, to wystarczającym jest jeśli umowa ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b i w ust. 3, została podpisana nie później niż w przeddzień jego rozpoczęcia i obowiązywała w pierwszym dniu wystąpienia szkód.
5. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
2. Łączna wysokość pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii K01 lub K02, innej pomocy otrzymanej w związku z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz wypłaconych odszkodowań z tytułu zawarcia umowy ubezpieczeniowej od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym, z zastrzeżeniem ust. 2a, 5 i 6, nie może przekroczyć:
 - 1) 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej położone jest na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami,
 - 2) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia 702/2014 lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej jest położone na obszarach, o których mowa w pkt. 1.
- 2a. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii K01 lub K02 może być stosowana w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez cztery lata liczone od daty wystąpienia szkód.
3. Kwota:
 - 1) szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć kosztów napraw lub różnicy pomiędzy wartością aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego i bezpośrednio po jego wystąpieniu, oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - 2) obniżenia dochodu, o której mowa w ust. 2 pkt 2:
 - a) jest ustalana przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - b) może zostać:
 - zwiększona o inne koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego,
 - zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne.
4. Za gospodarstwa położone na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami uważa się gospodarstwa, które wznawiają produkcję na tych obszarach, lub w których co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.
5. Wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013, nie może przekroczyć równowartości 15 000 EUR w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, łączna wysokość:

- 1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 30 000 EUR,
 - 2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 200 000 EUR.
7. Lata podatkowe, o których mowa w ust. 5 i 6, ustala się przez odniesienie do lat podatkowych stosowanych przez dany podmiot gospodarczy w Polsce. Przyjętym przez wnioskodawcę rokiem podatkowym może być rok kalendarzowy lub inny okres, trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych.
 8. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy.
 9. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 2, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
 10. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.
 11. Postanowienia ust. 10 stosuje się odpowiednio w przypadkach częściowego wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowania wydatków w terminie, o których mowa w rozdziale VII ust. 9, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.
 12. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów z linii K01 i K02 można kumulować:
 - 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy, z wyłączeniem pomocy udzielanej na podstawie art. 14 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014,
 - 2) z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie poziomu intensywności pomocy określonej w art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014.
 13. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania oraz okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, określone są w umowie kredytu.
2. Jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności w roku wystąpienia szkód, składanym do ARiMR na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, to kredyt z linii K02 może zostać udzielony na okres nie przekraczający daty zakończenia umowy dzierżawy, jeśli taka została podana w oświadczeniu sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 18.

3. *uchylony.*

4. W okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
- 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) *uchylony,*
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji złożonego przy ubieganiu się o kredyt z linii K01,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.

5. *uchylony.*

6. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:

- 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach udzielania kredytów,
- 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek (lub tylko odsetek w przypadku linii K02) w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.

2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.

3. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 2, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie środków wymienionych w ust. 2, których posiadanie zostało przeniesione.

4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:

- 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
- 2) zmiany przez kredytobiorcę kierunku produkcji w gospodarstwie rolnym lub w dziale specjalnym produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,

- 3) w przypadku linii K01 - stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3) i ust. 9, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) w przypadku linii K01 - nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków:
 - a) fakturą VAT lub fakturą VAT RR, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyłączyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w niniejszych zasadach udzielania kredytów, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Postanowienia ust. 6 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został uszkodzony w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 1).
8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłaty kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
 - 1) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem lub
 - 2) nie udokumentuje (w przypadku linii K02 co najmniej 50%) poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 5 pkt 3,dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji (linia K01) i umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
 - 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust.

- 9,
- 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
- a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym lub kierunek produkcji w dziale specjalnym produkcji rolnej na inny w dziale specjalnym produkcji rolnej, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.
2. W przypadku linii K01 warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu jest możliwa na wniosek kredytobiorcy, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych, pod warunkiem, że:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji (dotyczy linii K01),
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji (dotyczy linii K01),
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami oraz - w przypadku linii K01 - nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
2. Zmiana przeznaczenia kredytu wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zakupił przewidziane w umowie kredytu środki trwałe lub obrotowe, udokumentował wydatkowanie kredytu, ale nie wykorzystał pełnej jego kwoty, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji (dotyczy linii K01) i oświadczenia wg wzoru określonego w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż ww. nakłady są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z niniejszymi zasadami udzielania kredytów.

Rozdział X. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach udzielania kredytów, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 2,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z

- dopłatami zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
- 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
 3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 4.
 4. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

Rozdział XI. Pozostałe postanowienia

1. Kredyt może zostać udzielony na nakłady poniesione po dniu wystąpienia szkody.
2. Kredyt z linii K01 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione w okresach wieloletnich.
3. Kredyt z linii K02 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione, bez względu na okres trwania umowy dzierżawy. W przypadku braku pisemnej umowy dzierżawy można uwzględnić dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód.
4. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie.
5. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu maszyn, urządzeń i inwentarza, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą prawnym, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika i wskutek tej umowy dochodzi do nabycia przez rolnika – zbywcę gospodarstwa rolnego praw do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,

- 2) zakupu maszyn, urządzeń rolniczych, samochodów, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 3) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 4) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 5) kosztów związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe.
6. Wzrost kosztów wznowienia produkcji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
7. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
- 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
8. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
9. W przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wystąpiła więcej niż jedna szkoda spowodowana przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne i łącznie szkody wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 1, a po wystąpieniu pierwszej lub kolejnej szkody poszkodowany producent rolny:
- a) zaciągnął kredyt z linii K02 z dopłatami stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie, to dopłaty do oprocentowania kolejnych kredytów z linii K02 na wznowienie produkcji po niekorzystnych zjawiskach atmosferycznych z tego samego roku nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie,
 - b) nie zaciągnął kredytu z linii K02, to bank może udzielić jeden kredyt z linii K02 z dopłatami, które nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie, przy czym:
 - kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania ostatniej ze szkód przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - okres stosowania dopłat należy liczyć od daty wystąpienia pierwszej szkody.

Rozdział XII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Uzyskanie:
 - 1) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 1-3 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, na którym wojewoda potwierdził wystąpienie szkód sporządzając adnotację (może to być również protokół zbiorczy, jeżeli szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie i wynoszą łącznie

- powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 1),
- albo
- 2) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 4 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
2. Pobranie przez poszkodowanego z banku formularza wniosku o kredyt, którego wzór określono w załączniku nr 17.
3. W przypadku ubiegania się o kredyt z linii K01 należy przygotować plan inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
- 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 1,
 - 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, o ile jest wnoszony przez wnioskodawcę, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 3) planowany okres realizacji inwestycji,
 - 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 5) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu.
4. Przy sporządzaniu planu inwestycji można posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 4. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.
5. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
- 1) protokołem oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,
 - 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych:
 - a) kredyt z linii K01 - w załącznikach nr 5 i 7 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu),
 - b) kredyt z linii K02 - w załączniku nr 5, a także w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony,
 - 3) planem inwestycji – wyłącznie dla kredytu udzielanego z linii K01,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
6. W przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3 pkt 4:
- 1) do wniosku o kredyt należy dołączyć:
 - a) protokół oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - b) oświadczenia sporządzone wg wzorów określonych w załącznikach nr 5 i 8 oraz w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, a także komplet dokumentów wymaganych przez bank,
 - c) *Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w*

- rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzony wg wzoru określonego w załączniku nr 19,
- 2) bank na podstawie:
 - a) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość udzielonej jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat:
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie nie przekroczy równowartości 15 000 EUR,
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie przekroczy równowartości 30 000 EUR,
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie, pomocy *de minimis* w rybołówstwie i pomocy *de minimis*, nie przekroczy równowartości 200 000 EUR,
 - b) informacji, o których mowa w pkt 1 lit. c), ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis* w rolnictwie,
 - 3) bank w dniu zawarcia umowy kredytu i nie później niż do godziny 15.00 przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy *de minimis* udzielonej kredytobiorcy / współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich),
 - 4) Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* w *rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą,
 - 5) w przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* w *rolnictwie lub rybołówstwie* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w pkt 4), Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w pkt 4), w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia,
 - 6) Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 i 19, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.
- 6a. Postanowienia zawarte w ust. 6 pkt 1 lit c i pkt 2 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku zawierania umowy przejęcia długu z tytułu kredytu uwzględniając przy tym, że:
- 1) dniem udzielenia pomocy przejmującemu dług jest data zawarcia umowy przejęcia długu,
 - 2) przejmujący dług przejmuje wraz z nim pomoc w wysokości udzielonej dotychczasowemu kredytobiorcy, której wartość ustalono wg kursu euro z dnia udzielenia kredytu,
 - 3) od dnia zawarcia umowy przejęcia długu kwota pomocy *de minimis* w rolnictwie wynikająca z umowy kredytu nie jest uwzględniana przy ubieganiu się przez dotychczasowego kredytobiorcę o kolejną pomoc *de minimis*.
7. Protokoły oszacowania szkód, o których mowa w ust. 1, nie zwalniają banku od własnej oceny inwestycji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi i postanowieniami umowy zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.